

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Aleše Sabolá a Mgr. Jana Ferfeckého ve věci

žalobce: **CZ IZOLACE s.r.o.**, IČO: 47973391
sídlem Blanická 834/140, Stará Bělá, Ostrava

proti

žalované: **Česká advokátní komora**,
sídlem Národní 118/16, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2021, čj. 10.01-000331/21-002

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým žalovaná nevyhověla žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v rozhodném znění (dále jen „**zákon o advokacii**“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaná v Napadeném rozhodnutí předslala, že žalobce žádostí ze dne 8. 6. 2021 ve znění doplnění ze dne 23. 6. 2021 požádal žalovanou o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii k zastoupení v řízení vedeném před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 10 As 54/2021

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2021, čj. 5 A 129/2020 - 15, ve věci správní žaloby proti rozhodnutí předsedkyně Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 16. 9. 2020, čj. ČTÚ – 35390/2019-603 (dále též „**Žádost**“).

3. V návaznosti na rekapitulaci zákonných východisek a zjištěných skutkových okolností žalovaná v odůvodnění Napadeného rozhodnutí uzavřela, že žalobce neprokázal, že je osobou, jehož příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c odst. 1 zákona o advokacii. Konstatovala, že žalobce je korporací založenou výlučně za účelem podnikání, tedy soustavnou činností vymezenou zákonem za účelem dosažení zisku. Podle žalované je tedy velmi podivné a zarážející, proč žalobce i nadále podniká, když negeneruje již několik let žádný zisk. Důvod utlumení jeho činnosti považovala za velmi nepřesvědčivý. Upozornila, že skutečnost, že je žalobce v daňové ztrátě, ještě není důvodem k určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby. Uvedla, že pokud nemá žalobce finanční prostředky, musí společník financovat (zálohovat) hospodaření korporace ze svých finančních prostředků. Žalobce podle žalované řádně neprokázal objektivně omezující či znemožňující skutečnosti pro výkon své podnikatelské činnosti (likvidace, insolvence, apod.), které by mu skutečně bránily v zajištění příjmů k úhradě právních služeb advokáta. Nadto žalobce podle žalované vlastní movitý i nemovitý majetek a disponuje peněžními prostředky na spořicímu účtu v nemalé výši, které nepochybně může použít na financování služeb advokáta. Žalovaná dodala, že institut bezplatné právní pomoci slouží primárně pro sociálně slabé žadatele, kteří nemají jinou možnost, jak si opatřit, jinak pro ně nedostupnou, právní pomoc, což žalobce zcela zjevně není.
4. Žalovaná dále v odůvodnění Napadeného rozhodnutí zdůraznila, že žalobce v Žádosti sice uvedl, ale nedoložil potvrzením jména dvou konkrétních advokátů, kteří mu odmítli poskytnout požadovanou právní službu, čímž neosvědčil nemožnost zajištění si právní služby způsobem stanoveným v zákoně dle § 18 odst. 2 ve spojení s § 18c odst. 3 zákona o advokacii. Žalobce podle žalované doložil toliko potvrzení Mgr. Ing. M. J.
5. Žalovaná shrnula, že žalobce nesplnil podmínky dle § 18c odst. 1 zákona o advokacii a § 18 odst. 2 ve spojení s § 18c odst. 3 tohoto zákona, s nimiž by zákon o advokacii spojoval vznik práva na určení advokáta k poskytnutí právní služby, a z toho důvodu nebylo Žádosti žalobce vyhověno.

III. Žaloba

6. Žalobce v podané žalobě uvedl, že ve své Žádosti odůvodnil nedobré příjmové a majetkové poměry a odstranil vadu z původní žádosti doložením potvrzení dvou advokátů, když doložil potvrzení ze dne 7. 6. 2021 o odmítnutí od advokátů Mgr. Š. Š. a Mgr. Ing. M. J. Přípisem ze dne 23. 6. 2021 pak žalobce Žádost doplnil o doložení příjmů, které nemohl dříve učinit z důvodu pandemické situace umocněné nedobrou hospodářskou situací.
7. Žalobce popsal, že s „*vědomím, že dne 7.7.2021 mu vyprší lhůta k předložení plné moci udělené advokátovi, kterou mu určil NSS, proto v tísni z obav o zmar svého práva toho dne urgoval věc telefonicky, když žalovaný dosud o druhé žádosti nerozhodl*“. Poté, co mu bylo ze strany žalované telefonicky sděleno, že jeho Žádosti nebude vyhověno, byl nucen žalobce „*zbytek hodin posledního dne určené lhůty věnovat [t] činnosti marného oslovování dalších advokátů, a to jednak za cenu extrémně vysokého pracovního úsilí na hranici bezpečnosti a ochrany lidského zdraví při práci a jednak za cenu rychlé půjčky ovšem za hranicí hospodaření...*“. Žalobce dodal, že „*jen náhodnou shodou okolností se to podařilo v posledních hodinách lhůty*“.
8. Pod **prvním žalobním bodem** žalobce namítal, že v Žádosti odůvodnil své nedobré majetkové poměry dostatečně natolik, aby mu žalovaná advokáta určila. Dodal, že žalovaná „*může případně využít svého práva a stanovit žadateli podmínku, např. i úlevu v podobě částečného zaplacení odměny za poskytnuté služby*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

9. Žalobce v rámci této skupiny námitek dále namítal, že žalovaná sice osvědčila jeho hospodaření se ztrátou, ale nezohlednila významné skutečnosti a doložená fakta mající vliv na jeho špatné příjmy a majetkové poměry, které nezavinil. Poukazoval na to, že žalované unikla základní spojitost, a to, že když žalobce trpí nedostatkem finančních prostředků, nemá finanční prostředky ani společník, proto společník nemá z čeho žadatele zálohovat. Pokud pak žalovaná poukazovala na vlastnictví nemovitého majetku, nezohlednila, že nemovitosti tvoří základní jmění podniku a žalobce je nutně potřebuje pro svou existenci. S poukazem na rozhodovací praxi soudů žalobce uvedl, že *„po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby se zbavil svého bydlení jen proto, aby mohl uhradit soudní poplatek či aby si mohl bradit své právní zastoupení“*. K poukazu na peněžní prostředky na spořicímu účtu pak žalobce konstatoval, že žalovaná nezohlednila, že tyto prostředky žalobce z titulu řádného hospodáře chrání ve fondu na úpravu trafostanice, aby ohledně věci úpravy jistil svůj závazek a zároveň právní zájem účastníků veřejné distribuční sítě, k čemuž jej zavazují energetické předpisy. Podle žalobce se přitom jedná o operaci v řádech stovek tisíc korun.
10. Pod **druhým žalobním bodem** pak žalobce brojil proti nedbalému postupu žalované, která dle žalobce popírá skutečné doložení potvrzení Mgr. Š. Š. o odmítnutí požadované služby.
11. Žalobce shrnul, že v posuzovaném případě nedošlo k „opravdovému a řádnému posouzení“ Žádosti.
12. Žalobce nad rámec uvedeného doplnil, že ačkoliv je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, *„posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí soudem je kýžené pro případ další situace, kdy žalobce nebude opět moci si právní služby zajistit běžným způsobem, a proto bude znovu nucen žádat žalovaného o určení advokáta a onu nemožnost mu prokazovat; popřípadě pokud bude žalobce uplatňovat náhradu škody, kterou žalobce utrpěl v příčinné souvislosti s náhradou nákladů za neúměrné pracovní nasazení a rychlé, nešetřné zadlužení se, které žalovaný překvapivě způsobit“*.

IV. Vyjádření žalované

13. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 11. 3. 2022 navrhla, aby byla žaloba zamítnuta.
14. K námitkám soustředěným soudem pod **prvním žalobním bodem**, konkrétně k poznámce o tom, že žalovaná měla (mohla) určit advokáta s „úlevou“ v podobě částečného zaplacení odměny za poskytnutou službu, žalovaná poukázala na to, že s účinností od 1. 7. 2018 může dle znění zákona určovat advokáta pouze k poskytnutí bezplatné právní služby. Žalovaná dále uvedla, že k výnosům hospodaření žalobce se vyjádřila jak ona na str. 2 – 3 Napadeného rozhodnutí, tak i Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 As 349/2021 - 19 v bodech 17 až 19 odůvodnění. Rovněž poukazovala na nepřesnost vyjádření žalobce a podotkla, že Nejvyšší správní soud v jiném usnesení ze dne 26. 5. 2021, čj. 10 As 54/2021 - 34, uvedl, že již dne 29. 4. 2021 zamítl žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Kasační soud zdůraznil, že si *„již pro účely posouzení návrhu na ustanovení zástupce učinil vlastní úvahu o majetkové situaci“* žalobce, ale že uvedeným usnesením vyhovuje žádosti žalobce o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti *„pro případ, že by komora žádosti o poskytnutí právní služby vyhověla“*; žalobce totiž osvědčil, že požádal žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby. Žalované přitom nebylo známo, zda žalobce předmětné výzvě v prodloužené lhůtě vyhověl.
15. Žalovaná dále uvedla, že žalobce příliš nerozvíjí, v čem má ona tvrzená neoprávněnost a neřádnost posouzení jeho Žádosti ze strany žalované spočívat. Trvala na tom, že žalobce v posuzované věci nesplnil zákonné podmínky pro určení advokáta.
16. V reakci na popis důvodů, které žalobce i přes skutečnost, že je v předmětném řízení vedeném kasačním soudem zastoupen advokátem, vedly k podání žaloby, žalovaná zdůraznila, že jak soud pro každou další žádost o ustanovení zástupce pro řízení, tak i žalovaná při každé další žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby musí vždy znovu posoudit aktuální situaci žalobce.

17. Žalovaná konečně připomněla, že aby vůbec mohla advokáta dle § 18c zákona o advokacii určit, musí žalobce splnit všechny zákonem kumulativně stanovené podmínky. Zde přitom podle žalované žalobce nenaplnil jak podmínku příjmových a majetkových poměrů dle § 18c odst. 1 zákona, tak ani podmínku odmítnutí ze strany dvou advokátů dle § 18c odst. 3 téhož zákona. Žalovaná uzavřela, že pro procesní úspěch žalované v tomto řízení postačuje, aby soud za opodstatněný (pro neurčení advokáta) shledal byť jediný z důvodů, na základě nichž žalovaná Žádosti nevyhověla.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

18. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
19. O podané žalobě přitom rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas žalobce byl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. větou druhou presumován). Soud pak jednání nenařídil ani k provedení dokazování – žalobce sice v podané žalobě nad rámec obsahu správního spisu, jímž se podle ustálené rozhodovací praxe správních soudů dokazování až na výjimky samostatně neprovádí, navrhoval k provedení k důkazu projektovou dokumentaci, soud však provedení tohoto důkazního prostředku nepovažoval pro meritorní posouzení věci z dále vyložených důvodů potřebným. Stejně tak soud z dále vysvětlených důvodů nepovažoval za potřebné dokazováním odstraňovat rozpor ve skutkovém závěru žalované o nedoložení druhého potvrzení o odmítnutí poskytnutí právní služby a obsahem Žádosti a jejích příloh založených ve správním spisu, resp. provádět dokazování elektronickou verzí Žádosti včetně všech jejích příloh ve formátu .zfo předloženou žalobcem k samotné žalobě, které uvedený skutkový závěr žalované zpochybňovaly.
20. Soud předně konstatuje, že v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, čj. 6 Ads 19/2008 - 103, je rozhodnutí o (ne)určení advokáta Českou advokátní komorou (§ 18 odst. 2 zákona o advokacii) rozhodnutím v oboru veřejné správy a podléhá přezkumu ve správním soudnictví.
21. Před vypořádáním samotných žalobních bodů se soud nejprve věnoval dílčí námitce vznesené samotným závěrem podané žaloby, kterou žalobce namítal, že v posuzovaném případě nedošlo k „opravdovému a řádnému posouzení“ jeho Žádosti, čímž fakticky zpochybňoval samotnou přezkoumatelnost Napadeného rozhodnutí.
22. Správní soudy v minulosti nesčetněkrát judikovaly, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, čj. 2 As 37/2006 - 63, č. 1112/2007 Sb. NSS), nevypořádá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008 - 71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, (rozsudek ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005, č. 689/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelným pro nedostatek skutkových důvodů pak může být podle ustálené rozhodovací praxe rozhodnutí pro takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní

zákonně náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Městský soud v Praze v tomto směru pro stručnost odkazuje na závěry vyjádřené mj. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, čj. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, čj. 5 As 29/2007 - 64. Uvedený přístup vychází z ustálené rozhodovací praxe Ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 1999, sp. zn. III. ÚS 35/99, či nález Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 3606/10).

23. Dle Městského soudu v Praze však žádná z těchto skutečností v posuzované věci nenastala. Soud ověřil, že žalovaná uvedla své závěry způsobem, jenž nebrání jejich věcnému přezkumu soudem v tomto řízení a dostala v tomto ohledu veškerým relevantním zákonným a navazujícím judikatorním východiskům přezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů. Z odůvodnění rozhodnutí jsou podle přesvědčení soudu seznatelné důvody, pro které neshledala podmínky pro určení advokáta k bezplatnému poskytnutí právní služby naplněnými, jakož i úvahy, jimiž byla při posouzení jednotlivých zákonných hledisek ve svých závěrech vedena. Z ničeho naopak nevyplývá, že by se žalovaná ve skutečnosti obsahem Žádostí řádně nezabývala. Napadené rozhodnutí tak v daném směru není zatíženo vadami, které by zakládaly jeho nepřezkoumatelnost, resp. které by bránily jeho věcnému přezkumu ze strany soudu, neboť je zřejmé, z jakého skutkového stavu žalovaná vyšla a jak jej právně posoudila. Ani níže popsany rozpor jednoho ze skutkových závěrů s obsahem správního spisu přitom nebyl z dále vyložených důvodů na daném skutkovém a právním půdorysu s to vyústit ve zrušení Napadeného rozhodnutí.
24. Soud tak mohl přistoupit k posouzení jednotlivých žalobních bodů, přičemž při rozhodování vycházel z následující právní úpravy účinné ke dni Napadeného rozhodnutí.
25. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii „[t]en, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí
 - a) právní porady podle § 18a nebo
 - b) právní služby podle § 18c.“
26. Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii „[ž]adatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.“
27. Podle § 18c odst. 2 zákona o advokacii „[ž]ádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje
 - a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a
 - b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).“

28. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii „*[n]ejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*“
29. Podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii „*[k] žádosti musí být přiloženy doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti včetně vzoru jejího formuláře a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komorě sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.*“
30. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii „*[k]omora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.*“
31. Citovaná ustanovení stanovují několik podmínek, které musí žadatel splňovat, aby mu žalovaná určila advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby a to, že žadatel nesmí splňovat podmínky pro ustanovení advokáta podle zvláštních právních předpisů, tedy splňovat podmínky pro ustanovení advokáta soudem [§ 18 odst. 2 zákona o advokacii]; nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak [§ 18 odst. 2 zákona o advokacii]; odůvodňují to jeho příjmové a majetkové poměry [§ 18c zákona o advokacii]; v předmětné věci není zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a) [§ 18c zákona o advokacii]; více advokátů mu odmítlo poskytnout právní služby [§ 18c zákona o advokacii]; o určení si požádal včas (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2016, čj. 9 As 245/2016 - 31).
32. Jak potvrzuje ve své ustálené rozhodovací praxi kasační soud, zákonná úprava určení advokáta dle § 18 zákona o advokacii je přitom nastavena tak, že primárně má být právní zastoupení zajištěno na základě plné moci, teprve pokud to z nějakého důvodu není možné, měl by být advokát ustanoven soudem, a až jako poslední možnost zbývá určení žalovanou (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2021, čj. 9 As 121/2021 - 31, či ze dne 11. 9. 2008, čj. 6 Ads 19/2008 - 103, č. 2179/2011 Sb. NSS).
33. V posuzovaném případě nemůže být sporu o tom, že žalobce nesplnil podmínku pro ustanovení advokáta soudem. V tomto směru lze pro větší stručnost odkázat na závěry vyslovené v rozsudku ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 As 349/2021 - 19, jímž Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2021, čj. 18 A 79/2021 - 51, kterým soud nepřiznal žalobci osvobození od soudního poplatku (naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků je přitom jedním ze zákonných předpokladů pro ustanovení zástupce soudem).
34. Soud rovněž předeseílá, že sama žalobcem tvrzená okolnost, že si v reakci na předběžné sdělení závěrů žalované stihl v poslední den lhůty obstarat zástupce pro řízení vedené před Nejvyšším správním soudem dotčené předmětnou Žádostí, ještě není sama o sobě způsobila vyústit v závěr o nenaplnění podmínky, že žalobce v předmětné věci není zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii, přestože tato okolnost jistě může do značné míry oslabit argumentaci žalobce postavenou na tom, že nebylo v jeho silách a především finančních možnostech si advokáta pro zastoupení v uvedeném řízení samostatně obstarat (viz rovněž dále).
35. Mezi účastníky je v posuzovaném případě sporným, zda žalobce naplnil dvě ze shora uvedených podmínek. Žalovaná totiž Napadené rozhodnutí postavila v souladu s výše řečeným na závěru, že žalobce jednak neprokázal, že je osobou, jehož příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c odst. 1 zákona o advokacii, a dále nedoložil potvrzením jména dvou konkrétních advokátů, kteří mu odmítli poskytnout požadovanou právní službu, čímž neosvědčil nemožnost zajištění si právní služby způsobem stanoveným v zákoně

dle § 18 odst. 2 ve spojení s § 18c odst. 3 zákona o advokacii (podle žalované žalobce doložil toliko potvrzení Mgr. Ing. M. J.).

36. K námitkám soustředěným soudem pod **prvním žalobním bodem** je třeba předeslat, že poskytování právních služeb je činnost úplatná s tím, že si klient vybírá advokáta a hradí mu odměnu. V rámci ochrany práva osob na přístup k soudu, však může ve výjimečných případech vzniknout vztah mezi klientem a advokátem i rozhodnutím soudu nebo žalované dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Institut určení advokáta podle § 18 až 18d zákona o advokacii je komplexní právní úpravou bezplatné právní pomoci. Jeho smyslem je poskytnout právní pomoc zejména nemajetným žadatelům k zachování jejich práv na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2021, čj. 11 A 18/2021 - 27). Žalované je přitom třeba přisvědčit, že s účinností od 1. 7. 2018 žalovaná v případě naplnění zákonných, popř. judikaturou dovozených podmínek určuje advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci. Argumentace žalobce poukazující na možnost určení advokáta k poskytnutí právních služeb za sníženou odměnu je tedy mimoběžná a nemá oporu ve shora citovaných (pro věc rozhodných) ustanoveních zákona o advokacii.
37. Pokud jde o naplnění podmínky, že určení advokáta žalovanou k poskytnutí bezplatné právní služby odůvodňují příjmové a majetkové poměry žalobce [§ 18c zákona o advokacii], soud již ve zmiňovaném usnesení ze dne 13. 10. 2021, čj. 18 A 79/2021 - 51, kterým nepřiznal žalobci osvobození od soudního poplatku [s poukazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2021, čj. 10 As 54/2021 - 23, ve kterém se kasační soud zabýval majetkovými poměry téhož žalobce pro účely osvobození od soudních poplatků a posouzení návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti], zdůraznil, že žalobce je obchodní korporací založenou za účelem dosažení zisku, přičemž částku připadající na poplatek za podání žaloby nepovažoval za natolik zásadní, že by ji žalobce nemohl uhradit. Akcentoval, že žalobce hradí své běžné výdaje (náklady na pojištění, provozní výdaje). Nepřehlédl, že žalobce tvrdil, že poslední tři roky hospodařil se ztrátou, tuto okolnost však samu o sobě nepovažoval za rozhodnou pro posouzení příjmové a majetkové situace žalobce. Rovněž zdůraznil, že žalobce má na svých účtech k dispozici částku přesahující 438 000 Kč, přičemž k dispozici má také řadu nástrojů, jak si může dočasně opatřit nepatrný peněžní obnos k úhradě soudního poplatku (např. čerpat kontokorentní úvěr, provozní úvěr či využít jiné finanční produkty, jež jsou rozšířené, relativně dostupné a běžně sloužící k překlenutí dočasných problémů s financováním provozu obchodní korporace).
38. Uvedené závěry pak bezvýhradně potvrdil i kasační soud v rozsudku ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 As 349/2021 - 19, přičemž shodně považoval za irrelevantní argumentační základ žalobce, že poslední tři roky hospodaří se ztrátou, resp. že prostředky, kterými disponuje, mu již nestačí na úhradu nákladů za provoz, přičemž finanční prostředky na svém účtu (438 000 Kč) musí jako řádný hospodář chránit (tuto částku údajně šetří na úpravu trafostanice a na plnění povinností vyplývajících z energetického zákona). I Nejvyšší správní soud potvrdil, že skutečnost, že právnická osoba hospodaří se ztrátou, sama o sobě nutně neústí v závěr o nepříznivosti jejích příjmových a majetkových poměrů. Shodně považoval za rozhodné, že žalobce disponuje na svém účtu částkou 438 000 Kč, a zdůraznil, že skutečnost, že tuto částku dle svých tvrzení zamýšlí vynaložit na opravu trafostanice, na vyslovených závěrech není způsobilá ničeho změnit.
39. Přestože se uvedené závěry správních soudů k příjmové a majetkové situaci žalobce vztahovaly k otázce osvobození od soudních poplatků, resp. ustanovení zástupce v řízeních vedených před správními soudy, jsou v rozhodných aspektech přenositelné i ve vztahu k závěrům o naplnění související podmínky pro určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby ze strany žalované. Ani při posouzení splnění zákonné podmínky vyplývající z § 18c odst. 1 zákona o advokacii totiž žalovaná či zdejší soud v tomto řízení nemohou odhlédnout od toho, že skutečnost, že žalobce delší dobu hospodaří ve ztrátě, sama o sobě není způsobilá vyústit v závěr, že by jeho majetkové a příjmové poměry byly natolik nepříznivé, že by vylučovaly obstarat si advokáta k poskytnutí právní služby. Naopak soudy již dříve akcentovaná skutková

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

okolnost záležející v tom, že žalobce disponuje větší částkou finančních prostředků na účtech vedených u finančních institucí, je relevantní i pro účely nyní posuzované věci. Jak přitom správní soudy ve věci žalobce dříve zdůraznily, tvrzení o potřebě tyto finanční prostředky chránit s ohledem na jejich budoucí zamýšlené využití není způsobilé zvrátit závěr o tom, že žalobce určitým, nikoli nepodstatným objemem finančních prostředků disponuje. Jako nedůvodnou tak soud ve světle závěrů kasačního soudu nutně shledal dílčí námitku žalobce, že žalovaná pochybila, pokud odhlédla od toho, že žalobce dané finanční prostředky z titulu řádného hospodáře chrání ve fondu na úpravu trafostanice. Z uvedeného důvodu také pro nadbytečnost neprováděl k důkazu žalobcem k podané žalobě přiloženou projektovou dokumentaci.

40. Soud pak shodně jako ve svém připomínaném usnesení považuje za klíčové, že žalobce měl k dispozici také řadu nástrojů, jak si mohl dočasně opatřit peněžní obnos k úhradě odměny advokáta (např. čerpat kontokorentní úvěr, provozní úvěr či využít jiné finanční produkty, jež jsou rozšířené, relativně dostupné a běžně sloužící k překlenutí dočasných problémů s financováním provozu obchodní korporace). Žalobce ostatně ani nijak netvrdil, natož aby dokládal, že nebylo v jeho možnostech, popř. že bylo s ohledem na podmínky na relevantních trzích vyloučeno či po něm nebylo lze legitimně požadovat, aby si dočasně takové finanční prostředky obstaral. Právě naopak, žalobce v podané žalobě v rámci své argumentace potvrdil, že se mu posléze podařilo advokáta k poskytnutí dané právní služby zajistit, a to prostřednictvím „rychlé půjčky“. Tím přitom žalobce v souladu s dříve uvedeným sám značně oslabil přesvědčivost své argumentační pozice. I pokud by tedy soud připustil, že po žalobci např. nebylo lze rozumně požadovat, aby získal finanční prostředky na úhradu odměny advokáta zcizením vlastněné nemovitosti, jistě již nebylo na druhé straně vyloučeno, aby ve světle právě uvedeného získal event. další finanční prostředky popsánymi obecně dostupnými úvěrovými a podobnými nástroji, třeba i s využitím (dalšího) jejího případného zatížení. Soud tak v daném směru nemohl žalobci přisvědčit, pokud namítal, že žalovaná v tomto kontextu nezohlednila významné skutečnosti a doložené fakta mající vliv na jeho špatné příjmy a majetkové poměry, které nezavinil. Žalobce na jiné takové pro věc relevantní okolnosti, jež by žalovaná zcela opomněla, konkrétněji nepoukázal.
41. Brojil-li konečně žalobce proti tomu, že žalovaná odhlíží od toho, že pokud žalobce trpí nedostatkem finančních prostředků, nemá finanční prostředky ani společník, proto společník nemá z čeho žadatele zálohovat, nemohl mu soud ani v tomto ohledu přisvědčit. Žalobce a společník žalobce jsou dvěma odlišnými subjekty práva, přičemž přinejmenším v obecné rovině nelze vyloučit, že majetkové poměry společníka žalobce nebyly překážkou poskytnutí třeba i nižšího objemu dalších prostředků do společnosti v souladu s jeho závazky plynoucími z jejich soukromoprávního vztahu. Společník žalobce ostatně své příjmové a majetkové poměry nijak podrobněji nespecifikoval, natož aby je jakkoli dokládal. Žalované tedy nelze v daném směru ve vztahu k tomuto jejímu dílčímu tvrzení, jež nadto zjevně nebylo klíčovým podkladem pro závěr Napadeného rozhodnutí, ničeho vytknout.
42. Ke stručné námitce, v níž se žalobce pod **druhým žalobním bodem** omezil na nesouhlas s žalovanou, která dle něho popírá skutečné doložení potvrzení Mgr. Š. Š. o odmítnutí poskytnutí požadované právní služby, soud především zdůrazňuje, že ani důvodnost uvedené části žalobní argumentace by nebyla s to ničeho změnit na meritorním závěru žalované o nenaplnění všech (kumulativně stanovených) podmínek pro určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby. Jak totiž vyplývá z výše uvedeného, soud aproboval závěry žalované k podmínce týkající se příjmových a majetkových poměrů žalobce; je tedy zjevné, že žalobce přinejmenším tuto podmínku pro určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby v posuzované věci nesplnil.
43. Soud přitom souhlasí s žalobcem, že již samotný obsah správního spisu vedeného žalovanou svědčí o tom, že žalobce ve skutečnosti ke své Žádosti podané prostřednictvím datové schránky přiložil kromě jiného i potvrzení o odmítnutí poskytnutí právní služby ze strany obou jím uváděných advokátů. Obě potvrzení byla součástí jedné z příloh Žádosti a jsou také ve správním

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

spisu obě založena (dvoustranně vytištěna). V daném směru tedy ani nebylo třeba prostřednictvím dokazování odstraňovat rozpor mezi skutkovým tvrzením žalobce podpořeným návrhem na provedení důkazního prostředku (elektronické verze Žádosti včetně všech jejích příloh ve formátu .zfo) a skutkovým závěrem žalované vysloveným v odůvodnění Napadeného rozhodnutí, neboť již obsah samotného správního spisu svědčí o důvodnosti této části žalobní argumentace.

44. Daný skutkový závěr žalované je tedy v tomto směru ve zřejmém rozporu s obsahem správního spisu. Jakkoli by však tato okolnost standardně zakládala důvod pro zrušení Napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., soud k takovému kroku nepřistoupil, neboť je z výše uvedených důvodů zjevné, že by zrušení Napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované nebylo způsobilé na meritorních závěrech stran posouzení důvodnosti Žádosti ani na postavení žalobce ničeho změnit. Soud znovu připomíná a zdůrazňuje, že žalobce nenaplnil jinou z podmínek, které § 18c odst. 1 zákona o advokacii pro určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby ze strany žalované stanoví a jejíž nenaplnění také žalovaná v Napadeném rozhodnutí správně akcentovala. Přestože by tedy byla žalovaná v dalším řízení nucena korigovat svůj náhled na (ne)naplnění podmínky uvedené v § 18c odst. 3 téhož zákona, ničeho by to z pohledu konečného posouzení nyní řešeného případu nezměnilo.
45. Za dané situace tak soud i přes důvodnost této části žalobní argumentace nepřistoupil ke zrušení Napadeného rozhodnutí, neboť by takový postup byl ryze formalistický, a žalobu zamítl s tím, že z důvodů vyložených blíže v rámci vypořádání námitek vznesených pod prvním žalobním bodem žalobce nenaplnil všechny (kumulativně stanovené) podmínky pro určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii a klíčový závěr vyslovený žalovanou v odůvodnění Napadeného rozhodnutí tedy obstál.

VI. Závěr a náklady řízení

46. Na základě všech shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
47. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalované pak žádné náklady v souvislosti s vedením předmětného řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

v Praze dne 23. března 2022

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.